

37 (поточна), до яких підприємствами у робочому плані рахунків за потреби відкриваються аналітичні рахунки з огляду на особливості господарювання.

Аналітичний облік дебіторської заборгованості ведеться за кожним дебітором, за видами заборгованості, термінами її виникнення й погашення, за кожним пред'явленим до сплати рахунком тощо.

Іншим аспектом існування дебіторської заборгованості є необхідність її внутрішньогосподарського контролю. Підприємства повинні мати встановлені процедури для моніторингу й управління заборгованістю, включаючи своєчасні нагадування про платежі, взаємозв'язок з клієнтами щодо заборгованості та можливості вжиття заходів у разі затримок з платежами.

Крім того, важливо враховувати ризики, пов'язані з дебіторською заборгованістю, такі як невиконання заборгованості клієнтами або їх фінансова нестабільність. Ці ризики потрібно оцінювати й аналізувати для того, щоб вжити відповідних заходів для їх управління.

Отже, облік дебіторської заборгованості – це складний процес, який вимагає ретельного аналізу, використання відповідних методів і дотримання стандартів обліку. Збалансований підхід до цього питання допоможе підприємствам ефективно управляти своєю фінансовою діяльністю та забезпечити стійкий розвиток у майбутньому.

Література:

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: затв. наказом М-ва фінансів України від 08 жовт. 1999 р. № 237. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text> (дата звернення: 28.02.2024).

2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затв. наказом М-ва фінансів України від 30 лист. 1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text> (дата звернення: 28.02.2024).

3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затв. наказом М-ва фінансів України від 30 лист. 1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення: 28.02.2024).

КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ АУДИТУ В СИСТЕМІ ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНОЇ ПІДТРИМКИ

Половко А.В.

*Науковий керівник: Ковальова Т. В., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Недостатній рівень контролю призводить до виявлення недоліків та неефективності у діяльності суб'єктів підприємницької сфери. З розвитком ринкових відносин, особливе значення набирає контроль, зокрема аудит, який

стає необхідним інструментом. Перевірка господарських операцій з використання бюджетних коштів є одним з найважливіших напрямів аудиторської діяльності через строго визначені цілі витрат та необхідність забезпечення їхнього належного використання.

Є висловлювання, тісно пов'язане з практикою аудиту: «Без аудиту немає надійності рахунків. Без надійності рахунків немає контролю. А без контролю чого варта влада?» Саме Великобританія вважається місцем народження сучасної аудиторської професії. У 1844 році там були прийняті законодавчі акти, зобов'язуючі акціонерні товариства проводити незалежний аудит своїх фінансових записів та звітів.

Після запровадження обов'язкового аудиту в Великобританії, Франція, а потім і інші країни, такі як Шотландія та США, ухвалили подібні закони протягом наступних п'яти років. В Україні аудиторська діяльність почала розвиватися в 1987-1989 роках із створенням контрольно-ревізійних груп на рівні міністерств фінансів.

Щодо самого терміну «аудит», то його однозначного визначення у міжнародній та національній практиці не існує. Походження слова від латинського «audit» означає «слухати». У середньовічній Європі аудиторами називали осіб, які приймали усні звіти, вважаючи цю форму надійнішою порівняно з письмовими документами, які можна було підробити.

Сьогодні одна з найбільших міжнародних аудиторсько-консалтингових компаній «BDO International» трактує аудит фінансової звітності наступним чином: «...це перевірка фінансової звітності організації, за результатами якої формується аудиторський звіт, що підтверджує достовірність подання фінансової звітності компанії.» [2]. Американська асоціація бухгалтерів описує аудит як процес, у якому аудитор, що має спеціальне призначення, незалежно оглядає фінансові документи компанії та видає свою думку про них, дотримуючись при цьому законодавчо встановлених норм.

Предмет аудиту розглядається через його структурні елементи, а саме об'єкти. Л.П. Кулаковська та Ю.В. Піча вказують, що об'єкти аудиту мають різноманітні аспекти, тому неможливо надати повний перелік. Проте, сукупність об'єктів аудиту включає документально зафіксовану інформацію про наявність та рух засобів підприємства та джерел їх формування. Т.Г. Безуглова та Н.С. Усик визначають об'єкти аудиту як господарські засоби та процеси, що відображають виробничу і фінансово-господарську діяльність підприємства протягом певного періоду.

Об'єкти аудиту можуть мати ширше визначення, включаючи індивідуальні чи взаємозв'язані елементи інформації чи інші аспекти діяльності системи, які підлягають якійсь та кількісній оцінці. Ці об'єкти можуть варіюватися за своїм складом, цільовим призначенням, причетністю до різноманітних сфер діяльності та іншими особливостями.

Аудит бюджетних коштів в підприємствах — це діяльність, спрямована на збір, нагромадження та оцінку інформації про господарські факти і явища, пов'язані з надходженням та використанням коштів бюджетної підтримки. Ця діяльність виконується незалежним компетентним спеціалістом і

відображається у висновку.

Проведений огляд спеціальної наукової літератури показує різні підходи до визначення мети аудиту. Проте на основі аналізу поглядів різних авторів можна зробити висновок, що метою аудиту бюджетних коштів є визначення ступеня законності, повноти та точності відображення даних, які стосуються отримання та використання коштів бюджетної підтримки, а також їх цільового та ефективного використання.

Предметом аудиту використання коштів бюджетної підтримки є господарська діяльність, яка відображає інформаційну та економічну характеристику бюджетних коштів та знаходить своє відображення в бухгалтерській звітності. Об'єктами аудиторської перевірки при цьому є документально зафіксована інформація про стан і рух коштів бюджетної підтримки.

Література:

1. Аудит фінансової звітності за міжнародними стандартами аудиту - BDO. URL Shortener - Short URLs & Custom Free Link Shortener | Bitly. URL: <https://bit.ly/3vgjid6> (дата звернення: 18.03.2024).

ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ

Половко А.В.

*Науковий керівник: Болдовська К. П., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Кругообіг коштів на підприємстві складається зі сукупності процесів, і одним з них, який займає важливе місце, є процес постачання. Цей процес є початковою стадією кругообігу, і закупівля предметів та засобів виробництва є важливою передумовою для основної діяльності будь-якого підприємства. В процесі постачання підприємства вступають у відносини з постачальниками товарно-матеріальних цінностей та здійснюють закупівлю матеріалів, необхідних для їх функціонування. Крім закупівлі цінностей, господарські суб'єкти також можуть потребувати різного роду робіт та послуг, і в такому випадку вони вступають у відносини з підрядниками. Отже, постачальники є основними контрагентами підприємств при закупівлі предметів та засобів праці, а підрядники – при отриманні робіт та послуг.

Згідно з характеристикою, наведеною колективом учених на чолі з Огійчуком М. Ф.: «Постачальники є юридичними або фізичними особами, які здійснюють поставки товарно-матеріальних цінностей та надають послуги, виконують роботи. Підрядники ж є спеціалізованими підприємствами або фізичними особами, які виконують будівельно-монтажні роботи на підставі договорів підряду на капітальне будівництво.» [1]

Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками є невід'ємною частиною фінансового менеджменту будь-якого підприємства. Основною